

ДІЛО

<p>Виходить щодня ране крім понеділків.</p> <p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 16, II. н. п. н.</p> <p>Конт. варт. шл. 28.720.</p> <p>Адреса тел. „Діло—Львів“.</p> <p>Часе телефону 361.</p> <p>Рукописи редакція не звертає.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині:</p> <table> <tr><td>місячно</td><td>3.00 К.</td></tr> <tr><td>квартально</td><td>10 —</td></tr> <tr><td>піврічно</td><td>20 —</td></tr> <tr><td>річно</td><td>40 —</td></tr> </table> <p>у Львові (без доставки):</p> <table> <tr><td>місячно</td><td>3 — К.</td></tr> <tr><td>квартально</td><td>9 —</td></tr> <tr><td>піврічно</td><td>18 —</td></tr> <tr><td>річно</td><td>36 —</td></tr> </table> <p>в Німеччині:</p> <table> <tr><td>місячно</td><td>20 — ш.</td></tr> <tr><td>річно</td><td>40 —</td></tr> </table> <p>За зміну адреси платити ся 50 с.</p>	місячно	3.00 К.	квартально	10 —	піврічно	20 —	річно	40 —	місячно	3 — К.	квартально	9 —	піврічно	18 —	річно	36 —	місячно	20 — ш.	річно	40 —	<p>Ціна оголошень:</p> <p>Стрічка петитова, двошлях- това 48, в надписі 60, в обсязі 80 с. в редакційній часті і К. Подполена про всіма і заручки і 64. Нормальна стрічка і К.</p> <p>Сталоголошення за вартістю указкою.</p> <p>Одн. армірний кошту у Львові 12 с. на провінції 14 с.</p>
місячно	3.00 К.																					
квартально	10 —																					
піврічно	20 —																					
річно	40 —																					
місячно	3 — К.																					
квартально	9 —																					
піврічно	18 —																					
річно	36 —																					
місячно	20 — ш.																					
річно	40 —																					

Видав: Видавнича Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ВІДОМЛЕНЕ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 31. серпня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Кодо Скали в східній Галичині наші війська з успіхом доконали впаду в неприятельські рови.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Неприятельські детуни наступили вчора по раз четвертий на Триєст. Не було шкоди, гідної уваги.

На високорівні Красу був відносний спокій. В області Красу обильне в жертви поражене привнесило Італії дов перервати бої, що наші використали, щоб змести кілька неприятельських гнізд, які ще остали. Рівнож на північ від Кам до ранній невдачі кількох відокремлених ворожих наступів, не було через день більшої безвої діяльності. Тим нагальніше кинулись Італійські дивізії на фронт, що розтяглась між названими відтинками, на нашій становища коло Подлесен, Мадоні, Бріт-ф і на Монте-Сан-Габрієле, яке від 7 днів затодить ся в осередній точці боїв над Сочею. Злов завадити треба хоробрости і видержимости військових відділів зі всіх частій Австрії в Угорщини, що в битві, яка хитала ся то в ту, то в другу сторону, всі становища побідно удержано. Ожвавлені завжди свіжам духом наступу, наші відділи — коли сила ворожого наступу дещо змаліла — привели вечером 2 офіцери і 110 жовнірів як бранців та 2 скоростріли з ворожих ровів коло Бріт-ф. Так отже і 14 день буття був для наших військ днем успіху. В Каринтії не було важніших подій. На південно тирольській границі на захід від Безеца відерли ми неприятели точку опертя. Ті в між італійських жовнірів, які не згнули в боротьбі, попали в неволю.

ВІДОМЛЕНЕ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 31 серпня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

У Фляндрії зросла над вечером боева діяльність союзників над побережем між Лі і Ізерюю. В Артезі розвинули ся на північ від Лан місцеві бої, котрі тривали аж до приходу темряви. На півн. захід від Катле ми відерли Французам останок IX останного зиску. Приведено чимало бранців.

Під Верденом огонь по обох берегах Мози від вечір анов перейшов у сильну артил діяльність. Доси не прийшло до наступів.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт князя Леопольда баварського: На північ від Данска, коло Ілукшт російські підряди пішли від охороною огня вперед. Залога наших ровів відверла ворога.

Також даремні були російські підприняття над Норочю.

Кодо Скали кілька наших компаній переправило ся через Збруч, вдерло ся в російські лінії і вернули ся знищивши російські рови, приволячи бранців і добичу.

Між Дністром і Дунаєм положене незмінене.

Фронт Македонський: Серед великої спеки далі гримала збільшена боева діяльність. На Доброполі відверто сербські відділи, а на південній захід від озера Дойран англійські баталіони і завдано їм важкі втрати.

На шляху до самостійности України.

БЕРН (Тбк.) Як доносить Українське Бюро, на конгресі політичних українських сторонників, який саме покінчив свої наради в Києві, взяла верх тенденція в користь абсолютної незалежности України.

Львів, 31. серпня 1917.

Нове правительство д-ра Зайдлера, яке з нинішнім днем вступає в уряд, привносить українській суспільности в Австрії рівночасно два виключаючі себе взаємно факти національно-політичного значіння. Се: задержане уряду галицького міністерства, відданого в руки Поляка, і рівночасне іменоване першого за весь час приналежности нашої до Австрії міністра Українця, призначеного стати міні-тром ресортовим.

Збережене інституції Поляка-міністра для Галичини є задержанем, що керманічі Австрії не вірвали з тою політикою, яка від півстолітя трактує Галичину цілу, отже й українську її часть, наче польську правно-політичну одиницю, яку в раді корони репрезентують тільки Поляки і яка є запереченєм права українського народу стати в правно-політичній області в один ряд з усіма иншими народами держави.

Без згоди Поляка-міністра „для Галичини“ не може бути іменованій ні один возній української народности; без згоди сього міністерства не може український горожанин Австрії виконувати признаних собі теоретично горожанських прав до уряду, просвіти, господарського життя, на скільки лише області сі входять в круг державної діяльності. Коли український нарід в Галичині позбавлений нині майже вовсім своєї адміністраційної бюрократії, то се явище є тільки одним з многих наслідків доцільної й свідомої політики галицько-польського міністерства,

Річ самоозрозуміла, що при збереженю дальшого існування галицького міністерства,

не може ніколи бути мови про те, щоби українське парламентарне представництво згодило ся вислати свого члена або мужа довіря в склад правительства, в якім знайшло ся місце для польського міністра для Галичини. Поки панове Твардовські репрезентують перед короною цілість Галичини і поки під їх омофором панове Тремболовичі репрезентують перед українською людиністю Австрію, її правительство і систему її політики супроти українського народу, — немає для українського представництва можливости инакшого становища супроти правительства, як тільки становища негативного, опозиційного. Очевидна річ, що степені негатиї і міра опозиційности мусять бути залежні від цілого ряду обстаани — одначе сама суть відносин між правительством і нами все остать ся незмінна

і та сама. Не змінив її навіть така безперечно важна, подекуди може навіть історична подія, як покликане першого Українця до ради корони. Подія ся означає перелім у традиційній практиці держання українського елемента пока скобками управи держави Цісар Карло вчорашнім своїм актом вірвав з тою практикою і іменованем проф. д-ра Івана Горбачевського зробив перший крок в напрямі до перетвореня австрійської держави із самого тільки зняряду володіння над нашим народом у державу — співвласність також нашого народу. Якби до сього кроку було долучило ся скасоване галицького міністерства і вірване з системою польської адміністрації в українській часті Галичини, то український нарід уже нині мігби радісно відіхнути

А так — навіть замінний і відрадний сам у собі факт іменованя загально в українським громадянстві поважаного фаховця в області публичної гігієни сам собою не переступає межі значіння першого і зовсім недостаточного натяку чи завдатку на те, що також в Австрії дійсно, нетільки теоретично, існує можливість визволеня української народности і землі з під чужинського володарства, можливість здійсненя рівноправности українського народу в Габсбурзьській монархії, можливість справдішного признаня сеї держави також нашою державою.

Зміна границь тіснійшої воєнної області.

ВІДЕНЬ (Тбк.) Урядово оголошено розпорядок про зміну границь північної області воєнної в Австрії. Винято з тіснійшої воєнної області політичні повіті: Перемишляни, Бібрку, Жидачів, Рогатина, Стрий, Сколе, Долину, Калуш, Станіславів, Богородчани і Надзірну від 1. вересня с. р. і втягнуто їх до ширшої воєнної області.

Відручне цісарське письмо до митрополита гр. Шептицького.

ВІДЕНЬ (Тбк.) „Wiener Zeitung“ оголошує отсе відручне письмо цісаря до митрополита гр. Шептицького:

Любий Архиепископе гр. Шептицький!

В часі важкого досвіду, який спав на Ваш вузний родинний край через прихід неприятеля, Ви неустрашимо і мужно доховали вірности, слубованої Церкві, Цісареві і Державі та в підданім себе знесли Ви також утрату свободи.

Ваш поворот до вітчизни дає Мені милу нагоду у вдячнім признаню вгадати про Ваше готове до посвяті й патріотичне захопане, як зверхній знак котрого надаю Вам великий хрест Мого ордену Леопольда з воєнною декорацією.

Райхенав, дня 27. серпня.

Карло в. р.

Відповідь Вільсона на мирову ноту папи.

ЛЮГАНО (Тбк.), 31. серпня. Американський посол вручив вчора по полудні в папським се-

ШКІЛЬНІ ДРУКИ

Купуйте П. П. Учителі (льки) в Укр. Педаг. Товаристві — Львів, Мохнацького ч. 12.

м'яне положене. Отже українським соц-демо-кратам, як партії реальної політики, треба конче числитися в тих особливостях, себ-то мати свою окрему політику. Політику свою робітники можуть проявляти в трьох формах робітничих організацій: професійних, культурно-про-світних і кооперативних. Зупинючись подрібно на кожній із цих форм організацій, референт намічає дороги й можливості для українських робітників у кожній із них переводити свою національну політику. А найголовнішою формою організації, яка збагачує всіх робітників й установлює єдність їх політики, є приналежність до української соц-демократичної робітничої партії.

Вислухавши рефератів, з'їзд приступав до вибору комісії, які мають підготувати матеріал загальних зборів і тою дорогою прискорити роботи всього з'їзду. До кожної комісії вибрані представники обох фракцій з'їзду — соц-демократів і соц-революціонерів у рівнім числі. Узвально безпартійних до комісії не вибирати; з цієї причини безпартійні на знак протесту покидають з'їзд.

Вечер 26. липня посвячений роботі окремих комісій.

З'їзд прийняв резолюцію, яка випливає з рефератів пп. Антоновича і Ткачука про автономію, федерацію й Установчі Збори.

Резолюція про автономію України.

„Виставляючи старий клич українського пролетаріату — автономію України, яка конче має бути установлена на українських Установчих Зборах, признаючи, що викликані війною зміни економічних і політичних взаїмних відносин України і Росії вимагають федеративної зв'язи суверенної автономної України з Росією:

1) З'їзд закликає пролетаріат України взяти як найдіяльнішу участь у початку уже будовано автономії України, щоби забезпечити як найповнішу демократичність сего устрою в інтересах пролетаріату й найширших мас населення і постаратися взяти ініціативу в сій роботі;

2) З'їзд признає, що в основу автономного устрою треба конче покласти як найбільшу участь самого народу в справах управи, для чого всі органи влади повинні бути, по змові, виборними, не односторонніми й вестися справу управи у постійній згоді чи безпосередньо з населенням, яке їх вибрало, чи його представництвом“.

Четвертий день.

Д 27. липня на ранішнім засіданні з'їзду вислухано рефератів С. Веселовського про

економічну політику українських робітників й Генерального Секретаря для справ просвіти на Україні Ів. Стешенка про

просвіту на Україні.

Перший референт, констатує факт все більше зростаючого економічного зколоту, визнає робітників співділати з новими формами продукції й поширення продуктів промислу, бо ці нові форми мають остаточно усунути форми старі, капіталістичні.

І. Стешенко в другім рефераті викладає плян націоналізації просвіти на Україні в послідовним переведенню його від низшої до вищої школи.

Безпартійні члени з'їзду, які вчора на знак протесту покинули були з'їзд, заявляють про свій поворот, уважаючи, що сецесія порушує спокійний хід праці з'їзду.

З'їзд приступав до голосування над виробленою комісією резолюцією по земельному питанню. Голосування над першою точкою резолюції, яка у редакції соц-демократів говорить про виключення землі в товарообороту, а не про внесення приватної власності, як пропонує фракція соц-революціонерів, яка прилучається до резолюції всеукраїнського селянського з'їзду, — викликає інцидент. За редакцією фракції с. р. 94 голосів, проти 140. Таким чином 1. точка прийнята в редакції с. д. Фракція соц-рев. протестує. Ціла фракція серед галасу демонстративно виходить зі сали. Уступають а президії всі соц-революціонери. Предсідатель не в силі привернути порядок і зараджує перерву. В часі перерви соц-революціонери передають президії таку заяву:

„Супроти того, що з'їзд в особі його соц-дем. більшості відмовився прийняти резолюцію, яку узвально український селянський з'їзд, а яка містить домагане скасування приватної власності на землю, фракція українських соц-революціонерів не вважає можливим брати участь в голосуванні над резолюцією по аграрному питанню

й покидає на час голосування над сею резолюцією сально засідання“.

Прийнята з'їздом резолюція в аграрнім питанню така:

Резолюція в аграрному питанню.

В інтересах розвитку на Україні продукційних сил народного господарства взагалі й сільсько-господарства в окрема, перший всеукраїнський робітничий з'їзд постановив:

1) Вся земля виключається з товарообміну.
2) Всі землі на Україні: приватні, церковні, монастирські, княжі, удільні й скарбові переходять до українського земельного фонду без ні якого викупу. Сим фондом розпоряджається український Соїм, повітові й волостні земельні комітети, вибрані на основі загального, рівного, безпосереднього й тайного виборчого права; ся постановова має бути затверджена всеросійськими Установчими Зборами.

3) Користуванню землею в українсько-земельного фонду має бути з'організоване в інтересах цілого працюючого народу.

4) Користуванню землею в українсько-земельного фонду працюючим селянством має бути з'організоване на основі установленної земельної норми не менш консумційної й не більш трудової.

5) Маючи на увазі, що велике сільське господарство економічно вигідніше, чим господарство дрібне, в інтересах розвитку продукційних сил треба конче великі зразкові господарства зберігти, з'організувавши ведення їх на правдиво демократичних громадянських принципах.

6) Український Соїм й органи місцевої самоуправи повинні розвивати широку поміч сільсько-господарській кооперації у всіх формах.

Після прийняття з'їздом наведеної резолюції фракція соц-рев. знов вертає на свої місця.

Пропонують ся резолюція про політику українських робітників, яка виходить із реферату В. Садовського. Резолюція викликає ряд замітків і поправок і акція приймається з тим, що передається для остаточної редакції у комісію.

Резолюція про політику українських робітників.

Найбільш інтересними точками сего обширної резолюції є отсі:

Про промислові робітничі організації в резолюції говорить ся: „Українські робітники повинні поробити всі кроки для організації всіх робітників на Україні на ґрунті промислу, в яких вони працюють. Ціло промислових організацій є поліпшене економічного положення робітників, зменшене годин денної праці й технічне підготовлене переведення в життя соціалізації середників продукції“.

Про відношене українських робітників до селянства резолюція говорить: „Селянство, на скільки воно живе власною працею, й робітники, з'їзд признає спорідненими класами працюючого народу, тому українські робітники повинні, на скільки се можливе, йти навіть у своїй економічній боротьбі у згоді з нашим на пів експлуатованим селянством, памятаючи, що здійснене соціалізації господарства можливе тільки при господарстві всіх економічно уґнетих“.

Вкінці з'їзд приймає ще резолюцію Довженка про небажаність під теперішню хвилю страйків і про утворення генерального секретаря праці.

На вечірнім засіданні четвертого дня з'їзду вибрано Українську Раду робітничих депутатів у складі 100 членів, в тім 70 соц-дем. і 30 соц-рев., яка в цілості увійде у склад Української Центральної Ради.

НОВИНКИ.

Львів, 31 серпня 1917.

— Др Володимир Охримович в Києві. Українське Бюро в Стокгольмі доносить, що вивезений російськими властями зі Львова директор „Дністра“ др В. Охримович вернувся в Сибір до Києва. Ся звістка знайде радісний відгомін в широких кругах нашого громадянства, в яких др Охримович звісний як визначний діяч, який, почавши від 1890-их років, брав участь в усіх важливіших подіях нашого національного життя: як провідник радикальної молодіжї в 1890-их роках, як один з основателів національно-демократичної партії в 1899 р., як адвокат, організатор і посол Закарпаття (вибраний в 1909 року він швидко зложив мандат); як редактор, а остісля голова Видавничої Спільноти „Діла“, як

директор „Дністра“, як публіцист і науковий дослідник на полі етнографії і статистики. Наша редакція, в якій др Охримович оставив як найліпші спомини, висловляє йому отсею дорогою свою радість і свій привіт з приводу звиздення з Сибіру.

— Митрополит ґр. Шептицький виїхав — як нам доносить з Відня — до таборів українських виселенців у Гмінді і Гредлігу. По повероті задержиться ся коротко у Відні. До Львова приїде в половині найближшого тижня.

— Платні посади рілничих секретарів і управителів канцелярій правної пораци при Філіях „Сільського Господаря“, положених в нововідбитій часті східної Галичини, можуть одержати наші інтелігентні люди і академіки, смеритковий урядники, священники, які поки що є ще без посади, народні учителі і всі інші інтелігентні одиниці, які розпоряджають вільним часом і хотіли би помочи нашому сільському населенню при відбудові спалених осель, при віднові господарського життя, при віднові промислу і торгівлі, і взагалі давати пошкодованому раду і поміч у всіх тих правно-адміністративних справах, які викликає війна. Зголошувати ся належить як найскорше під адресою „Сільського Господаря“ у Львові, вул. Зіморонича ч. 20, і поверг, предкладаючи відписні свідомств відбитих студій і докладний опис життя з заміткою, котрий повіт є дотичною кандидатом добре знавчий, і де схотів би він працювати. Посади до об'явки зараз. Надає їх Головна Управа Товариства в порозумінню з дотичною Філією і на основі скремої умови. В зголошенню треба подати вимоги що до винагорождення. Коли зголосить ся достаточне число кандидатів, Управа Товариства уладить для них інформаційний курс, на яким будуть могли вони бодай загально познакомити ся з сими всіми агендами, які будуть відтак вестися на становищах рілничих секретарів і управителів канцелярій наших Філій. Першенство мають ті кандидати, які коли небудь працювали в наших Товариствах і знають його організацію, що в зголошенню належить окремо замітити. — Президія „Сільського Господаря“ у Львові.

— До відома ц. к. дирекції залізниць у Львові. Нам пишуть: Дня 26 серпня зайшов на стації заліз. у Рудках такий факт: Начальник стації — людина, як видно на скрізь культурна а ще більше жартівлива — хотів здвесь ся забавитися і людин, які чекали перед виходом із перону затривив псом. Пес кинув ся і ранив одну панну, котра на прикре здивоване пана начальника була Українкою, не пізнала ся на делікатім жарті і заявила, що із сего факту зробить ужток. П. начальник налякався, та не погрози дівчині, тільки можливість, що пес може не дорівняти в „гуманности“ своїйому панови прилякав його до себе, а пошкодованій панні сказав із насмішкою викриядючи українську мову: „муй пес ни куса“. Хвальна ц. к. дирекція заліз. певно повчить своєїго підледадного, як має із людьми обходити ся.

— Відзнаки на приїзд Екоц. Митрополита можна від суботи, дня 1. вересня дістати за зложенням добровільного датку на фонд ім. А. Шептицького в склятах „Достави“, „Народної Торговлі“ і „Наук. тов. ім. Шевченка“. По будвних продавати їх не будуть.

ОПОВІСТКИ.

Субота 1 вересня 1917.

Намі: греко-кат. Андрия — риме-кат. Іва, Ердія.

Завтра: греко-кат.: 13. Н. во С. — риме-кат. 14. Н. во 3.

В справі прийнята митрополита А. ґр. Шептицького просимо відборучників всіх українських краєвих і місцевих товариств та комітетів у Львові, академічної молодіжї, учительських зборів українських гімназій та шкіл ремісничих, робітничих організацій та церковних братств, щоби явили ся в неділю 2. вересня с. р. на нараду в малій салі муз. тов. ім. Лисенка вул. Шашкевича 5, III. пов. о год. 6 веч. Впорядчки подадуть до відома начерк розстави учасників при повітанню.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда“ у Львові під управою К. Рубчанової. Сала Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю дня 2. вересня 1917 „Кума Марта“ народна драма зі співом і танцями в 5 діях А. Шатковського.

Приготовляється до вистави „У рідній сім'ї“ драма в 4 діях Судермана.

Вістни раніше набути можна в „Народній Торговлі“, в день представлення при касі від год. 5. н. п. Початок о год. 7¼, вечером. 2-2

